

Wass Albert: Te és az Isten

Gondoltál-e már arra, hogy milyen csodálatos a világ? Mennyire egész és mennyire tökéletes minden, amit nem az ember alkotott?

Nézz meg egy virágot. A legegyszerűbbet: nézz meg egy hóvirágot. Honnan tudja meg bent a föld alatt, hogy odakint már elment a hó s az ágak könnyező rügyein cinkék hintáznak a napsütésben? Nincs telefonja, rádiója sincsen, mégis értesül arról, hogy mennyire haladt a világ a tavasszal. Hideg föld öleli még a gyökeret, de már megindulnak benne az élet nedvei és moccan a csíra. Felüti kis zöld fejét a nyirkos falevelek alól. Kinő a szár, utána futnak a levelek. Zöldek. A föld nedvei összetalálkoznak a napsugárral és zöldre festik a hajszalereket. Aztán kinyílik a szár, kifeslik a bimbó, előkacag a virág. Kacag. Szinte hallani lehet. Nézd meg jól, milyen szép. Milyen szép és milyen tökéletes. Ember-művész nem alkotott még hozzá foghatót, csak másolt. Egy láthatatlan nagy művész keze dolgozik körülötted.

Néztél vízcseppet mikroszkóp alatt? Mennyi ezer élet nyüzsög benne. Egy egész világ. Minden vízcsepp egy világ. Minden világ egy vízcsepp. Önmagáért való zárt egész. A Te szemedben céltalan, mert nem vagy művész. Művész csak egy van ezen a világon, egyetlenegy, aki alkot. Napról-napra, percről-percre, mindig újat és mindig ugyanazt.

Nézd a fát. Nézd a hegyet. Nézd meg a folyót vagy a tengert. És gondold el, hány milliárd vízcsepp van benne, hány milliárd vízcseppbe zárt világ. És aztán gondolj a csillagokra, Azokra, amiket ismersz, és azokra, amiket nem ismerhetsz. Tiszta éjszakákon nézz föl az égboltra: olyan éppen, mint a vízcsepp a mikroszkóp alatt. Minden csillag egy élő valami és köztük a Tied, a Föld, talán a legkisebb. Gondold csak el, hány milliárd vízcsepp lehet még ezen az egyen kívül, amit ismersz.

És akkor gondolj szájalommal azokra, akik el akarják hitetni Veled, hogy nincs Isten.

Nincs, mert ez vagy amaz így történt. Mert romokban fekszik a házad. Mert meghaltak sokan, akiket szerettél. Mert kevés a kenyér. Mert sok a nyomorúság. A világban, mondd, nincsen igazság. És a Te világotat érted alatta. A Te külön világotat, ezt az aszfaltos, vízvezetékes, órabéres és gyárkéményes világot. A nyakkendős, nyúlászorkalapos, szénhiánnyal küzdő, műhelyszagú és paragrafusok közé zsúfolt világot. És elfelejted, hogy ezt a világot Te csináltad magadnak. Te és a többi emberek, és így egyedül ti vagytok felelősek mindazért, ami benne történik.

Istennek semmi köze a házakhoz és az órabérekhez, az általad feltalált bombákhoz és drótsövényekhez, semmi köze ahhoz, hogy kapsz-e nyugdíjat vagy sem és hogy meg tudsz-e élni abból a fizetésből, amit a többi emberek adnak Neked az önként magadra vállalt munkáért. Isten bele sem néz a számlakönyveidbe, nem törődik a gépeiddel és talán azt sem tudja, hogy létezik az egyik vízcsepp milliomodik porszemén egy úgynevezett társadalmi rendszer, amit mesterségesen fölépítettél magadnak és amivel most nem vagy megelégedve. Ő a csillagrendszerekkel és az ibolyák gyökerével törődik csupán.

Isten művész, aki megalkotta a világok milliárdjait és pillanatról pillanatra újakat alkot. Amit Ő alkotott, azért vállalja a felelősséget. Ott minden az Ő elgondolása szerint történik, tiszta és művészi törvények alapján. Ott nincsenek meglepetések és váratlan fordulatok. Nincs győzelme a gonosznak, mert nincs gonosz. Ezt a fogalmat

az ember alkotta és emelte földöntúli alapzatra, hogy megbocsáthasson magának, ha ostobaságokat cselekszik. A sas nem gonosz, amikor lecsap a galambra. Fiainak viszi, hogy élhessenek. Művészi rendező keze igazította így a szerepeket, hogy ne szaporodhassanak el a galambok s ne egyék el az egerek elől a gabonát.

Az ember alkotott magának egy külön világot, a vízcseppen belül. Kiugrott a nagy együttesből, kivonta magát a művészi rendező keze alól, ácsolt magának külön színpadot, pingált magának külön díszleteket s maga osztja ki magának a szerepeket benne. Hát ne jajgasson, ha rosszul sikerül az előadás. Ha a kontár módon ácsolt kulisszák olykor rászakadnak és rozsdás szögekbe veri a fejét. Maga tette oda a szögeket.

Ha rosszul mennek tehát a dolgaid, ne csodálkozz. És főleg ne igyekezz Istenre hárítani a ballépések felelősségét. Szabad kezet kértél, s Ő, amennyire lehetett, szabad kezet adott. A lerombolt házakért, a drágaságért, a feketepiacért, a szénhiányért s azért, hogy pénz nélkül maradtál és vakarod a fejed: Ő igazán nem tehet. Talán nem is tud ezekről. Nem kíváncsi, hogy az Ő rendjén kívül, a sok milliárd vízcsepp közül az egyikben egy izgága kis moszatocska a maga önteltségéből mire végezte. Neki a hóvirágokra van gondja, meg a madarakra. A csillagokra és a fákra. Meg arra, hogy szüless és meghalj. És hogy a gyomrod – feltéve, ha mértéktelenségemben el nem rontottad – megeméssze az ételt, amit adsz neki. Nem felelős, ha szíved idő előtt megunja pumpálni a véredet, mert hanyagul és könnyelműen elrontottad felesleges izgalmakkal, amiket a magad bosszantására sikerrel kiagyaltál.

Egyáltalában: az Istennek hagyj békét saját világgoddal kapcsolatban. Nem várhatod, hogy Ő menjen oda hozzád, ha magad voltál az, aki fölényes emberi elmédre hivatkozva hátat fordítottál Neki. Te kell fölkeressed Őt, ha vissza akarsz Hozzá térni.

Könnyen megleled, ha igaz és tiszta benned a szándék. Ha nem sértett hiúságodat és csalódott önzésedet akarod Neki elpanaszolni, hanem egyszerűen csak látni akarod Őt s megnyugodni abban, hogy van.

Ott leled mindég, a műhelyében. A vízcseppben, amit számodra alkotott. Csak nyisd ki a szemedet jól.

Megtalálod a fűszálban, amikor éppen nő. A virágban, mikor a szirmait bontja. A pillangóban, ahogy szárnyra kél.

Ott dolgozik. És ha elég tisztán és elég egyszerűen állasz meg előtte, levette minden magadra aggatott bohóc-cicomát, amit társadalompolitikának, tudománynak vagy előítéletnek nevezel: akkor talán reád is néz. Talán még reád is mosolyog. Mélységesmély, szelíd művész-szemével végigsimogat és azt mondja:

– Bizony látom, rossz bőrben vagy fiam. Ideje volt, hogy visszatérj közénk.